

Værdig reform – 6 konkrete forslag til forbedring af bestemmelserne om førtidspension- og fleksjobreform

Foretræde for Folketingets Beskæftigelsesudvalg den 8.11.2017

Organisationer: **3F, FOA, DM, HK og BUPL.**

Det er snart 5 år siden reformen af førtidspension og fleksjob trådte i kraft. Intentionerne med reformen er gode. Men det har mange steder knebet med implementeringen, hvorfor diverse projekter og præciserende skrivelser er sat i søen. Men det er ikke tilstrækkeligt. Loven trænger til at blive præciseret.

Der er alt for stor kommunal variation i, hvordan loven skal tolkes. Nogle oplever en decideret uværdig behandling og mistro, som ofte er med til at gøre dem mere syge, nogle oplever en social deroute og alt sammen er det med til at undergrave folks oplevelse af et velfærdssamfund med et sikkerhedsnet der griber borgere i fald. Det kan vi ikke være bekendt, og det kan kun gå for langsomt med at få rettet op på disse alvorlige skampletter. Problemerne er alt for alvorlige til at småjusteringer er nok. I takt med kommunernes muligheder for at stille krav, sanktionere mv. er steget, er borgernes rettigheder skrumpet.

Derfor er 59 organisationer, der alle oplever hvordan syge, nedslidte og mennesker med handicap slår sig alvorligt på hjælpesystemet, gået sammen om seks forslag til at forbedre reformen.

De 59 organisationer har også udarbejdet en casesamling med en række konkrete eksempler på mennesker fra vidt forskellige organisationer, der alle er fortvivlede over den måde, de er blevet behandlet på. De seks forslag imødekommer de problemer, som der beskrives i casesamlingen. Læs den og få et indblik i de personlige og økonomiske konsekvenser det har haft for de berørte.

Seks konkrete forslag til forbedring af bestemmelserne om fleksjob og førtidspension

Forslag 1. Er arbejdssevnen nedsat til 7 timer (og derunder), skal borgeren kunne vælge mellem ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension. Dette skal være et retskrav.

En del mennesker tvinges igennem nytteløse arbejdsprøvninger og behandlinger for at afsøge en eventuel bagatelagtig og ofte imaginær arbejdssevne til et arbejdsmarked der ikke er der for dem. Mange bliver mere syge af det og der bruges uforholdsmæssigt mange ressourcer i forhold til de begrænsede gevinster.

Forslag 2. Ressourceforløb skal have en maximal samlet periode på fem år. Hvis kommunen inden for fem år ikke har kunnet afklare borgeren, skal borgeren have et retskrav på at kunne vælge mellem revalidering, fleksjob, ressourceforløb eller førtidspension.

Som en undersøgelse publiceret i Avisen.dk den 11. oktober 2017 viser, modtager 2.790 personer, svarende til lidt over hver femte, ingen indsats i deres ressourceforløb. Alt for mange oplever langtrukken sagsbehandling, dårlige og skødesløse indsatser, frister der kun gælder for borgeren, men ikke for kommunen. Kommunen placerer borgere på en billig ydelse og svigter sin forpligtelse til at hjælpe syge, nedslidte og handicappede videre på en værdig, respektfuld og seriøs måde.

Forslag 3. Borgeren skal selv kunne søge om ressourceforløb og dermed kunne klage over ressourceforløb.

Reglerne omkring ressourceforløb bør ensrettes med andre ydelser, så retssikkerheden er ens for alle. Det bør være muligt at ansøge om et ressourceforløb, ligesom der skal kunne klages over et tilkendt ressourceforløb. Mange kommuner er tilbageholdende med at tilkende ressourceforløb, hvis en person fx er selvforsørgende (ikke-kontanthjælpsberettiget) og til personer, der har modtaget kontanthjælp igennem mange år. Det medfører, at ressourceforløb ofte tilkendes for sent og bliver nytteløse.

Forslag 4. Adgangen til fastholdelsesfleksjob skal lattes – herunder afskaffes kravet om 12 måneders forudgående ansættelse efter de sociale kapitler eller på særlige vilkår.

Et fastholdelsesfleksjob taler man om, når en medarbejder får tilkendt fleksjob af kommunen og bliver ansat på sin hidtidige arbejdsplads. Med førtidspensions- og fleksjobreformen blev det besluttet, at man kun kan blive ansat i fleksjob på sin hidtidige arbejdsplads, hvis arbejdsgiver har forsøgt at fastholde medarbejderen i 12 måneder efter overenskomstens sociale kapitler eller på særlige vilkår. Der skal foreligge skriftlig dokumentation for, at det har været forsøgt at fastholde medarbejderen. Personer, der får fleksjob på grund af akut opstået skade eller sygdom, er undtaget fra karenperioden på 12 måneder.

Antallet af fastholdelsesfleksjob er forholdsvist faldet efter reformens ikrafttræden. Antallet af fastholdelsesfleksjob er det samme som før reformen, men antallet af fleksjob er steget med 34 procent.

De nugældende regler om fastholdelsesfleksjob blev indført for at få arbejdsgivere til at tage mere ansvar og for at undgå, at arbejdsgivere ville have tilskud til medarbejdere med let nedsat arbejdsevne. I stedet sker der ofte det, at selv arbejdsgivere, der gerne vil fastholde deres medarbejdere, oplever, at det er vanskeligt at overbevise jobcentret om, at dokumentationen er i orden. Dermed sendes fleksjobbere ofte ud i ledighed, selvom der står en arbejdsgiver klar til at ansætte en værdsat medarbejder.

Forslag 5. Ressourceforløbsydelsen skal være på niveau med sygedagpenge, og der skal ikke modregnes for indtægter fra arbejdsmarkedspensioner og andre ordninger, som er kompensation for mistet erhvervsevne.

Sygedagpenge: kr. 18.395 pr. måned

Ressourceforløbsydelse, forsørgere: kr. 14.808 pr. måned

Ressourceforløbsydelse, ikke-forsørgere: kr. 11.143 pr. måned

Ressourceforløbsydelse har den samme sats som kontanthjælp, hvis hensigt er midlertidig forsørgelse og rådighedsforpligtelse. Når man er i ressourceforløb er det ensbetydende med, at man ikke har mulighed for at stå til rådighed, men at kommunen skal hjælpe en med at forbedre muligheden for det. Den lavere ydelse står i vejen for dette og har ofte vidtrækkende privatøkonomiske konsekvenser med risiko for social deroute for syge, nedslidte og mennesker med handicap.

Modregning ved udbetalinger for tab af erhvervsevne fra private forsikringer, løbende arbejdsmarkedspensioner som følge af tab af erhvervsevne/indtægt, svagelighedspensioner/tilskadekomstpensioner for tjenestemænd og erstatning for mistet arbejdsindtægt forstærker de vidtrækkende privatøkonomiske konsekvenser og undergraver arbejdsmarkedets (private) kompensationsystem. Modregningen bryder med princippet om, at man skal være sikret ved sygdom og invaliditet.

Forslag 6. Ved ansættelse i fleksjob skal løn- og arbejdsvilkår fastsættes i samarbejde med de faglige organisationer. Løn og arbejdsvilkår, herunder arbejdstiden, fastsættes efter de kollektive overenskomster på ansættelsesområdet, herunder efter de sociale kapitler. I ikke-overenskomstdækket ansættelse fastsættes løn og arbejdsvilkår, herunder arbejdstiden, efter de kollektive overenskomster på et sammenligneligt ansættelsesområde.

Før reformen gjorde det sig gældende, at forhandling af løn- og arbejdsvilkår i fleksjob skulle ske i samarbejde med de faglige organisationer. Ifølge de nye regler indgås en aftale om fleksjob mellem den ansatte og arbejdsgiveren. Først herefter *kan* den faglige organisation inddrages. Ændringen fra 'skal' til 'kan' medfører mere usikre ansættelsesforhold, aftaler langt under overenskomstens timeløn og med manglende pensionsindbetaling. Det gør det sværere for denne gruppe at holde på deres ret, fordi de ofte har skrevet under på aftalen uden, at den har været tjekket af den overenskomstbærende faglige organisation. Ofte skubber jobcentrene på og tvinger fleksjobberne til at acceptere de ringere vilkår ved at true med sanktioner (karantæne).

Sikres de korrekte forhold, vil fleksjobbernes lønninger stige, fleksløntilskuddet falde og på den lange bane vil bidrag til arbejdsmarkedspensionen mindske de samfundsmæssige pensionsudgifter.

59 organisationer står bag de 6 konkrete forslag

En lang række mennesker bliver fastholdt i langtrukne, uværdige forløb. Kommunerne smøler, uden at det har konsekvenser, mens borgernes retssikkerhed klemmes. Derfor er 59 organisationer gået sammen om de 6 konkrete forslag til forbedring af førtidspensions- og fleksjobreformen.

Det er på tide, at der handles. Loven skal ændres, så der ikke længere er syge, nedslidte og mennesker med handicap, der kommer i klemme i det system, der burde holde hånden under dem. Vi har igennem årtier opbygget et velfærdssamfund, som er beundret verden over. Lad os holde fast i de grundlæggende værdier om værdighed – også for dem, der har brug for hjælp.